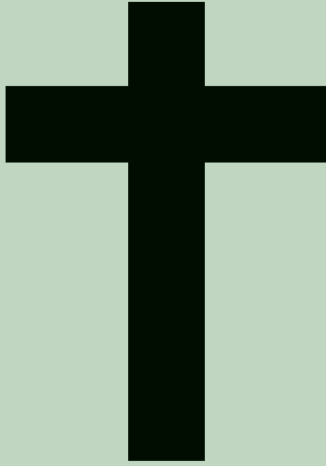

Jawunany

The Book of Jonah in the Kitja language of Australia

Jawunany

The Book of Jonah in the Kitja language of Australia

copyright © 1978 Bible Society of Australia

Language: Kitja

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-05-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 13 Jun 2022

b6557891-c9d9-5c64-9358-eeb9cdae76ae

Contents

Jonah 1

Jawunany

ISBN 0 647 13030 0 590P © B.S.A. 1978 330 copies

Perrem jarrakpe Jawunany nu. Tany Juwuji ngininyin. Taawany nginimanji tan taan, ying-inpe pirri Yijirayilpe. Tany Jawunany Ngapuny nu warrkamkaliny, yinginpe ningi Purapitji. Tany purapitji winji winji Ngapuny nungu. Ngapuny perra penayitji tam purapitpe jarrakkirim tam jarrakpe nuwa. Jarrakpe Ngapuny nuwa jarrak perrani pirri waringarrim.

Ngapuny perra nginiyitji Jawunany Ninipayurung. Perra nginiyitji pirri tam waringarrim perraniyin ngarri tan taan yinginpe pirri Ninipan. Tam waringarrim purru taam perraniyin ngirripawurrun ngela. Jawunany nu nawuyangem taam perraniyin kilirripiny.

Tany Jawunany ju nawuyangem ningkuwum nguwan warta pemperramangpe tam yakengirrem taawany purrunpu ngarri tan nawarran mayarun Ninipan. Tam Ninipangarnam nguwan tawung ngurramangpe Ngapuny. Yakepam. Wayinikana tany Jawunany nguwan nguwiyin pirri tam yakengirram. Nguwan warta penamanji tam ngulmurru, perraniyin ngarri Ninipan.

Ngingirriyin, “Tam ngulmurru rangkawanji pimpirripe perrem jarrakpe Ngapuny nuwa. Rangka ngarri pimpirripe, turlanji pirriyan Ngapuny ningi, Ngapuny kungkulumpi kunaka ngiyiwuwun. Kunung nguwin purru. Nguwan pimpiji. Kat ngarri pimpirriwurupe tam yilkurrum panji ngarri pemperremenpe, tawung ngarri ngurrimpe Ngapuny, tawurayik pimpiji. Nguwan kirriji pimpiji.” Wayinijam ngingirriyin. Perrengempe wijiwu ngininyin kilirriku. Nguwan nguwiyin ngela Ninipayurung.

Ngapunyany Jawunany pinarrik nginiyitji nawuyanginy nu. Ngapuny tawung penemenji waringarrim. Tawung ngarri penemenji ngulmurru, kawuwayinija rangka ngarri ngurremenpe Ngapuny, yilkurrungep kunak ngarri purruwanpe nungu, tawung ngarri ngurremenpe Ngapuny tawurayik pimpiji, muliya pinpemuluwunji. Warany. Wayini Ngapuny pinarrik nginiyitji nawuyangim nu.

Jawunany nguwan rangka nginimanji Ngapuny

¹ Jirrawukuwalun Ngapuny nginini ni Jawunany. Tany Jawunany wikiany nu Yamitayiny. ² Ngapuny nginini ni Jawunany, “Piyarra ngela Ninipayurung. Ngela piyarra pirri tam waringarrim, purrunpu ngarri tan nawarran mayarun Ninipan. Pawu pene pirri, ‘Kelewiring Ngapuny tek nenemenji yilkurrum panji panji ngarri jamperremene.’ Pene pirri, ‘Kat pampurruwurupe tam yilkurrum. Tawung parramna Ngapuny.’” ³ Purrungunti Jawunanyany nguwan rangka nginanyji Ngapuny. Kilirr wijiwu ngininyin. Wijiwu nginiyinte kilirriku ngirripawurrunkili. Yulu ngininyin Japayurung. Tam jarrakpe Ngapuny nuwa kat penawurrutji partun. Purap ngarri ngininyin Japayurung, ketpa nyaniyitji yawinyili. Yawinyili kurrngangarnal that nyaniyinyante kurrngan. Kilirr marran kirrip

ngarri nyaniyinyina ngirripawurrun Payinyurung. Ngarrkalem waj ngarri penayitji ni tany nawarrany majany yawinyil nguuyu, Jawunanyany milimilima penamanji nuwa. Purrungunti pirtji ngininyin pirri tam warrkemkalim yawinyil nguuyu. Walika nginiwatji yawinyil ngiyi. Pakuwa ngininyin yilikin.

⁴ Purrungunti tal yawinyili nginanyawa pelekewirrin kurrngan. Nyaniyinyina ngarri nawarayurung kurrngan, walangapam Ngapuny perrawa penayitji. Walangany kernkalepany kurrngan pelekewirrin tana waranganpe penayitji. Waranganpe nyaniyitji tal yawinyil. Marran kapert kirrip nyaniyinyina yawinyil.

⁵ Perrengempe tam warrkemkalim yawinyil kurrngangarnal nguuyu jilpa perrani. Maakemaake perrani. Niniyit perrani walangam purru. Pawu perrani pirri purriyngem kutpe. Jirrawukuj pawu perrani pirri kutpe. Yakapam. Nguwan. Tam walangim nawaraya kere wumperramante. Perrangirriyinpe, “Pulpam werkep kala yarren. Wayinikanji muliyayanji yarrinya.” Perrangirriyinpe. Tangempi pulpam werkk wumperrama. Warany. Wayinikanti tany Jawunany pakuwa ngininyinte yilikin yawinyin. Muyum paku ngininyinte.

⁶ Tangempi tany nawarrany ngarayi nginiyitji, paku ngarri ngininyinte yilikin. “Kapuwa nene?” wanamayi ni. “Kelengenti turrawu purru paku ninante? Pirtji pene. Pawu pene ni Ngapuny ngu. Rangkawanji yimpijiyyuru. Mulurruwanyji nguwin yuru. Wanjiyayanji yarrinya. Muliwayanji yarrinya,” nginini ni Jawunany.

⁷ Purrungunti tam warrkemkalim perrangirriyin, “Ngarrkalijam wethetji kala yarren. Ketpawanji yarrinya tany, rerr ngarri penamanjiyuru perrem warim,” perrangirriyin. Tangempi ngarrkalajam wethetji perrani. Ketpawa ngurrayitpe nu yinginpe Jawunany nu. Perrangirriyin, “Ngingijany maruwunyi.” ⁸ Tangempi perrani ni, “Nyingiyananji maruwunte ngu. Nyingiyany ma rerr jumamana yarre perrem warim? Kapuwa nene ngenenge? Kayimilina ngu? Kayipinya nanina? Taampi kawurra ngu? Kawuya ngu waringarrim?” perrani ni.

⁹ Purrungunti nginini pirri, “Ngayanti Juwujiin nga. Ngapuny tamalarrk nemenke kelewirrin, Ngapuny ngarak ngarri penamanji taam ju perrem kurrngam.” ¹⁰ Tangempi nginini pirri, “Wijiwu ngenatke nuwa Ngapuny.” Nginini ngarri pirri, niniyitke nyaliny penamanji tam warrkamkalim. Miyangki ngurrayangpe, “Turra purru wiji wu nanina nuwa Ngapuny?” perrani ningi. ¹¹ Purrungunti tam warrkamkalim perrani ningi tany Jawunany, “Waranya. Kapa yarren ningki. Perrempe walangampi jangpe yimprewarrenpe yuru. Kapuwa yurrun ningki, wirrka ngiruwun kernkaliny. Kernkaliny nawarrany nyaliny ngininyin. Nguwan wirrk nguwiyin,” perrani ningi.

¹² Perrengempe Jawunany nginini pirri, “Miyawa jarrawat yimpirimma, wethet kala yimpirrij. Kurrngan wethet kala yimpirrij. Kurrngan wethet ngarri yimpirija, warany, walanginy kirrij nguuyi nungkurru. Wirrka ngiyayi. Ngayana ngarnpe warimpe nunanyke. Nawarrany walanginy

ngayana kuj nanayana nungkurru,” nginini pirri.
¹³ Perrangirriyin, “Kulangkiy. Muluru yirran nungu.” Warany. Kernkaliny nawarranyayi. Nguwanganan. Tany katakatawuya jurra ngarri nginini yawinyil. Nguwan. Purrukaliny. Ngirrijipiny, piyirripiny jurra ngarri perrani. Nguwana. Purru karri wurrul partun piriwu nyananyji kernkaliny. Mengerr nyimperranyape. Nguwan nyaniyinya palawayurrung. Purrukaliny kernkaliny. Nguwan.

¹⁴ Purrungunti pawu perrani ningi Ngapuny kuluwurr, “Nguwan kuj yinpijta yarre nginjiny nungu. Nguwan marup yinpijta yarre, wethet ngarri yiriji. Nguwan warim karij yin-pimna yirri, kurrngan nguwinji ngarri, nang ngarri nguwinji. Nguwan thet yinpijta yarre nginjiny jiyiliny nuwa. Nyingiyana perra junayita yirri perrem warim,” perrani ningi Ngapuny. ¹⁵ Tangempi Jawunany tany jarrawat ngurrangampe. Wethet ngarri ngurrayitpe kurrngan, wirrk perrayin. Walanginy wirrka nginiyin. Nguwan kere purruni kernkalim. Nguwanganany. Kirrij waniyitji. ¹⁶ Perrengempi walanginy wirrk ngarri nginiwatji, tam warrkemkalim tamalarrk ngurrangampe Ngapuny. Pinarri perraniyin nungu. Linga linga perrani walanginy nuwa. Tamalarrk ngurrangampe Ngapuny. Waranya. Miyalawa wirrjip pumper-rayitpe nungu. Papij pemperrayangpe nungu. Wayinikana kulurruku tamalarrk ngurrangampe Ngapuny. Wankim lutrayi perrani kulurruku. Perrani ningi, “Tamalarrk yirremeningungu Ngapuny. Pinarri yirranjingu. Nawarran ngu. Yirranji ningki. Tamalarrk yirrimnyi ngungu jimurrawukja Ngapuny,” perrani ningi.

¹⁷ Warany kurrngam jangpe ngarri ngurranyape tany Jawunany, Ngapuny perra nyananyji tal kuntarril nawarral. Ngelthek nginiyitja. Kuntarril namul nginiyanya tany Jawunany. Yilakayi kumutuk nginimuluwatja. Kalarun nginimuluwatja yilikin. Waranya merrke merrken wananya taampi ngininiyinte. Jaayany ngininiyinte ngiyi merrken-pam taam yilikian ngiyi.

2

Jawunany yangki nginimanji Ngapuny

¹ Purrungunti yilikipiny kuntarril ngiyi kalarun, Jawunany tamalarrk nginimanji Ngapuny kuluwurr. Kalarupiny ngininiyin ngarri yilikin ngiyi kuntarril, jarrak nginini ni Ngapuny.

² Nginini ni, “Tamalarrk nemenangu Ngapuny. Ngakinymilim warim ninamuluwatke ngarri, yangki nanamanangu. Yangki ngarri nanamanangu, rangka yinanyana. Yinamuluwata. Kalarupiny, yilikipiny nang kirrip ngarri ngenaniyin, katakatawuya yangki nanamanangu muliyakirrim. Ngapuny rangka yinanyana. Tamalarrk nemenangu Ngapuny.

³ “Wethet ngarri yinayita yilak kalaruyurrung, yilangaku thutpu ngenawatke. Kurrngany namul nginayitji. Marran ngaminayiwu ngenani. Ngalukujpany ngenayanyi. ⁴ Jarrak nyaliny ngenan ningki Ngapuny. Ngenangirriyin, ‘Yilwarriya marra nginpiyante. Jimurrawukja kat wurrutke taan ninante ngarri.’ Ngenangirriyin, ‘Nguwan tek

nyaliny nunpinke tam mayarum purrutpu ngarri tamalarrkirim, ngalany ngarri purrun ngungu,’ ngenangirriyin.

⁵ “Ngenan ningki Ngapuny. Kurrngam yirringulku nunanganke. Laanepiny kurrngam ngapari ngapari perrani ngirri. Kempe ngemperramangpe. Yilikin ngenaniyin ngarri kalarun, wirrmilimjarn merewam werrkale kurrngangarnam mernmertpe ngemperramangpe tumun. ⁶ Yilak thutpe ngenawatke kumutuk kalaruyurrung. Tayurrung thut ngenayinte nangem purrunpu ngarri, thep ngarri purrunpu jimurrawukja. Nguwan. Nyingan ngakinyji Ngapuny piri yinanyana yilangpiny. Piri yinanyana muliwaya. Ngenan ningki Ngapuny.

⁷ “Ngenangirriyin ngarri, ‘Nang kirripta ngenanpe,’ Yangki nanamanangu. Kelewirringpiny rangka yinanyana. Nyingepiny taam kuluwurr ninate ngarri, rangka yinanyana, ngenan ningki Ngapuny.

⁸ “Tam waringarrim yakapaya purrun ngarri, tamalarrk ngarri pemperramanpe yakengirram kutpe, marran kat nemperrawurruta purru. ⁹ Ngayana tamalarrk nimpimnangu. Jaampirri ngalany nginpin ningki. Tuwayina waj nunpijke ningki tamalarrkirim. Tam jarrakpe welangen ngenani ngarri ningki, ‘Tawung nimpimnangu, Nguwan kat nimpuwurrutangu.’ Warany. Kelyengengem tawung nimpimna. Nguwan kat nimpuwurrutangu. Yijiyin ngenan ningki. Ngapuny yilkurungem rerrru ngenemenji. Nawunkany miluwaya ngenamuluwunji.” Jawunany nginini ningi Ngapuny. Maarrke kuntarril nginimuluwatjante yilikin jaan.

¹⁰ Purrungunti Ngapuny jarrak nyaniyiti tal kuntarril. “Palawayurrung piyita. Yulak piyita palawan,” nginini ngiyi. Tangempi tal kuntarril nginanya. Yulak nginiyitja palawan. Warany.

3

Jawunany rangka nginimanji Ngapuny

¹ Purrungunti Ngapuny partupartu nginini nyaliny ningi Jawunany. ² Ngapuny nginini ni, “Ngela piyarra Ninipayurrung, tam nawarran mayarum. Piyarra pirri. Pawu pane pirri tam waringarrim. Pena pirri perrem thuwunthum wajpe nunayitke ningki,” nginini ni. ³ Tany Jawunany rangka nginanyji Ngapuny. Warangkanya marran nginiyin ngela Ninipayurrung. Tam nawarran mayarum. Jarraka ngarri wumpiji pirri, merrka merrkan wumpiyayiji pirri. ⁴ Tangempi purap ngarri nginiyin mayaryurrung, Kili wananyjinte. Kilili wanamayite karrarukpu wanina ningi. Makane purakpuwa nginimiyinji pirri. Pawu nginini pirri, ‘Jirrawukuwalun karnkinywalun Ngapuny kulpur pinpiji. Perrempi Ninipam kirrij nanpijiningi waringarriny narruna ngarriya,’ nginini pirri.

⁵ Purrungunti rangka ngurranyape tam jarrakpe Ngapuny nunguwa. Rangka ngurranyape thuwunthum pawu ngarri nginini pirri Jawunany. Perrangirriyin, “Yurrun nguwan jang yarrin. Waringarrim nawarran ju wanyanyakim nguwan jang yarrin

miyale mayim thuwuthum. Taj yampirrija jingkerkerr karrakim. Waranya. Nguwan jang per-rani. Jingkerkerr karrakim taj pemperrayangpe. Nguwan menkawim taj pemperrayangpe. Mulurruk perrangirriyinpe. Wayinikana turi perrawuwu-ranpe,” perrangirriyin.

⁶ Tany nawarrany kingji waringarrim purru purrunpe ngarri Ninipan, rangka penanyi jarrakpe nuwa. Rangka ngarri penanyi, laanepiny thut nginiwatji. Nawuyangpe mayarun rut ngininy-inte ngarri thut nginiwatji. Pelalk penanyi tam junayinkarram lalajkirrim lalaj ngarri nginiliy-inji. Taj penanyi tam jingkerkerr karrakim. Nginiyin. Kawune ruta nginiwatji. ⁷ Tangempi tany kingji perrem jarrakpe perra penayitji pirri waringarrim. Jarrak nginini pirri, “Perrem jar-rakpe ngayan perra nuniyinke narri. Ngayan ju ngakinye manamparram yarrakili yirran narri, Nguwan jang narrin thuwuthum. Nguwan nguluk narrin kurrngam. Nyingiyangem pulumanam ju kukanjam nguwan jang pirrin. Nguwan nguluk pirrin. ⁸ Ningkirriwan taj narrayiliyu jingkerkerr karrakim pirri. Nyingiyangem yanamulpe taj pam-parrajta pirri jingkerkerr karrakim. Katakatawuya jarrak parru ningi Ngapuny. Tamalarrk par-ramna Ngapuny. Tam yilkurram panji ngarri nar-run, kat pamparrewurrupta yilkurram tam. Kunak parruwuna. ⁹ Ngapuny kungkulum turlwanji nguwiyaiyu. Kunakanyi nguwiyi. Nguwan warim pinpijiyurru. Mulurruwanji nguwan yurru jaan. Nguwana nang yarruwun, muliyawanji yarrinya,” tany kingji nginini pirri.

¹⁰ Purrungunti rangkawa pemperranype tam jar-rakpe tam waringarrim. Kat pemperrawurrutpe tam yilkurram, panji ngarri perrani. Kata pemperrawurrutpe. Tamalarrk ngurramangpe Ngapuny. Tangempi Ngapuny tek penamanjinte. Ngingirriyin, “Perrempi waringarrim kunak perrawuwu-ranpe.” Ngapuny kungkulum turl nginiwuranji. Nguwan thet penayitji kuma nginini ngarri pirri.

4

Jawunany warinykuwa nginimiyinji

¹ Purrungunti Jawunany tany muluru ngingirriyin. Perrngempi warinykuwa nginimiyinjinte. ² Nginiini ni Ngapuny kulurruku, “Ngapuny, ngay-imilij ngenangirriyin wayinikana taapiny wijiwu ngenayin kilirr. Ngenangirriyin wanjina, ‘Ngapuny thet junpiyina tam mulakawim purrunpu ngarri Ninipan.’ Nguwan. Welanginy wiji ngarri nge-nayin kilirr, ngayikul ngenangirriyin, ‘Ngapuny nawun menkawiny nu. Kalyekpiny nu.’ Wayinikana ngenangirriyin, ‘Turi pirriyiljpe ningi. Nguwan thet pinpiji.’ Ngenangirriyin, ‘Piri ngarri pirriyan ningi Ngapuny, tawurayik pinpiji. Nguwan thet pinpiji,’ ngenangirriyin. Wayinikana wijiwu nge-nayin kilirriku. Ngayikul ngenangirriyin, ‘Ngapuny

menkawiny nu. Kalyekpiny nu. Tawung penemenji waringarrim. Kunak ngarri pirriwuna ningi, turl ngarri pirriyan ningi, tawurayik pinpiji. Nguwan pinpiji,’ ngenangirriyin. Wayinikana wijiwu nge-nayin.” Jawunany nginini ningi Ngapuny.

³ Tangempi Jawunany nginini ningi, “Kunung pene ngirri nangkirrim. Miya nang nginpuwun. Turrawu purru miluwaya nginpinkente, nang nguntuwun,” nginini ningi Ngapuny ni. ⁴ Purrungunti Ngapuny nginini ni Jawunany, “Nyingan nguwan wariny numpuniyina. Turra purru wariny ninante?” nginini ni.

⁵ Purrungunti Jawunany kilipa nginiyin. Ngarr nginiyin. Ngela nginiyin mayarupiny. Keman juntu penamanji ngarlum nawuyangem. Ruta ngininiyin ngarlum. Mamperra ngarri nginiyinte. Tek wanamayinte, kapa Ngapuny nguwin pirri tam per-raniyin ngarri Ninipan. ⁶ Purrungunti Ngapuny rekanya tuluke nginimanji werrkaliny ngirripak ningi ngarlum. Warangkanja nawarrak nginimanji. Werrkale waniyt kanarrany. Menkawim ngarlum tuluke wumperrayitpe ningi. Perrngempi Jawunany ngingirriyin, “Menkawim perrem ngarlum. Yilkiya kulukulu ngenan purru ngarlum,” ngingirriyin.

⁷ Purrungunti rangarrwan Ngapuny perra penayitja lupal. Tam janga penangunya karntin yilangpi. Ngerep penanya kanarrampi. Per-rjila wumperrayitpe. ⁸ Karak parntel pirtij ngarri nyaniniyina, Ngapuny perra penayitji kernkalim punpum. Ngelmangpiny perra penayitji. Jawunany thuwunke nginimanya. Kirliwirring malalal papji nginiwuranja tumun.

Perrngempi nginini ni Ngapuny, “Kunung pene ngirri nangkirrim. Nang nguntuwun. Turra purru miluwaya nginpinkente,” nginini ningi. ⁹ Perrngempi Ngapuny nginini ningi, “Nyingan nguwan wariny numpuniyina kanarram purruwa. Turra purru wariny ninante purruwa?” nginini ningi. Perrngempi Jawunany nginini ni, “Wentha kapuwa wariny ngarri ngenankente purruwa. Wariny ngenanke nangkirrim,” nginini ningi.

¹⁰ Tangempi Ngapuny nginini ningi, “Perrem kanarram warangkanja perrawalk wumperrayitpe muntuyan. Jirrawukuwalun jat perraniyin. Makannang kirri nginiyin. Nguwan tuluke junamana. Nguwan nawarrak junamana. Wariny ninante nuwa. Turra purru muluru nene purru tam kanarram?” ¹¹ Nginiini nyaliny ningi, “Kaninya? Nyingan muluru nene purru kanarramuwany. Ngayan muluru ngenan purru tam melakawim purrunpu ngarri nawarran mayarun Ninipan. Tam melakawim 120.000 wanyanyakim purrunpu ngarri tiyana, pinarriwurrun purru yilkurram purru menkawim purru. Kaninya tam pulumanam purrunpu ngarri tiyana? Pinarriwurrun purru. Jaam muluru ngenan perrem purru.” Ngapuny nginini ningi Jawunany. Warany.